

Andreas – vägvisare under adventstidens förväntan

I år sammanfaller aposteln Andreas liturgiska minnesdag med början av advent. Den första söndagen i advent tränger undan hans liturgiska hågkomst. Låt oss ändå, så att säga, släppa in Andreas genom bakdörren till söndagsliturgin som vägvisare under adventstiden.

2008-12-01

Att förtroendefullt fråga Jesus

Om få apostlar vet vi så mycket som om Andreas, Petrus bror. Han kom från Betsaida, bodde i Kapernaum och var fiskare. Fem gånger berättar Bibeln om händelser, i vilka han spelar en roll. I första hand står de två avgörande mötena med Herren. (Joh. 1:35-39 och Matt. 4:18-19) Vi ser honom som en realistisk iakttagare av situationen vid brödundret i Galiléen: ”Här är en pojke som har fem kornbröd och två fiskar. Men vad förslår det till så många?” (Joh. 6:9) Vi möter honom som en observant lyssnare, när en av lärjungarna gör Jesus uppmärksam på de väldiga murverk, som bar templet. ”Mästare, se vilka stenar och vilka byggnader!” Jesus svarade: ”Du ser dessa stora byggnadsverk. Här kommer inte att lämnas sten på sten, utan allt skall brytas ner.” Andreas känner en brinnande önskan om att få veta mer om det, som för honom

som israelit är oförställbart: templets fall. Han väntar tills de är ensamma. När Jesus ”satt på Olivberget, mitt emot templet, och Petrus, Jakob, Johannes och Andreas var ensamma med honom, frågade de: ”Säg oss när det skall hända. Och vad blir tecknet på att tiden är inne för allt detta?” (Mark. 13:1-4) Jesus svarar med ett långt tal på ett profetiskt, bildrikt språk om Jerusalems förstörelse och världens slut. Han uppmanade de frågande att tyda tidens tecken uppmärksamt och alltid förbli vaksamma. Påven Benedikt XVI kommenterar detta ställe: ”Utifrån denna händelse kan vi konstatera, att vi inte behöver vara rädda för att ställa frågor till Jesus, men att vi samtidigt måste vara öppna för att acceptera det han lär oss, även det som är överraskande och svårt.” (Benedikt XVI, Generalaudiens 14 juni 2006)

Längtan efter Messias

Andreas första framträdande i evangeliet (jfr Joh. 1:19-42) visar honom som lärjunge till Johannes Döparen. Vi anar utifrån detta, att han längtade efter Messias snara och mycket efterlängtrade ankomst. Han frågade sig kanske, vad han kunde bidra med för hans längtan skulle kunna gå i uppfyllelse. Kanske var han närvarande, när de utsända från templet kom till Johannes Döparen och frågade: "Vem är du?" Andreas måste med intresse ha följt meningsutbytet, när Johannes inte bara sa, att han inte var Messias, utan också: "Mitt bland er står en ni inte känner, han som kommer efter mig."

Hur fascinerande måste inte denna utsikt vara för en som lever i väntan på Messias! Nära en profet, som inte förutsäger en avlägsen förhoppning, utan vill att man öppnar ögonen och spetsar öronen... Och sedan "nästa dag" – så står det vidare i evangeliet

– hade Johannes med ett gåtfullt uttryck visat på en viss Jesus från Nasaret – för Andreas fortfarande en främling: ”Där är Guds lamm som tar bort världens synd.” Kanske upplevde också Andreas detta Johannes Döparens vittnesbörd, som fick hans oro att bli ännu större.

Snart – ”nästa dag”, heter det vidare – kommer han själv att bli indragen i händelsen. ”Nästa dag stod Johannes där igen med två av sina lärjungar. När Jesus kom gående såg Johannes på honom och sade: ”Där är Guds lamm!” För andra gången dessa ord, men nu konkret riktade till de två lärjungarna hos honom.

Evangelisten Johannes (han var den andre lärjungen till Johannes Döparen) njuter av att gest för gest skildra denna avgörande händelse: hur Andreas och han genomskådar Johannes Döparens tecken och följer Jesus, hur Jesus vänder sig om, hur han tilltalar dem, hur de börjar

samtala med honom. Så lätt att tänka sig in i scenen! ”De båda lärjungarna hörde vad han sade och följde efter Jesus. Jesus vände sig om, och då han såg att de följde honom frågade han dem vad de ville. De svarade: ”Rabbi (det betyder Mästare), var bor du? Han sade: ”Följ med och se!”

Iver att vittna

”De gick med honom och såg var han bodde och stannande hos honom den dagen. *Det var sent på eftermiddagen.*” ... Ögonblicket för ett stort avgörande, i vilket Guds nåd *suaviter et fortiter* verkar, är alltid närvarande – inte i nostalgiskt fjärran utan som ständigt aktuellt.

Mer än sextio år hade förflutit, när Johannes skrev om detta möte.

Utifrån kallelsen till Jesu efterföljd växer ivern att vittna. Andreas var den första apostel, som blev kallad att följa Jesus. Han var den förste,

som verkade apostoliskt, utan att veta, att han hade blivit kallad till "apostel", "utsänd". Han delade helt enkelt med sig av sin erfarenhet. Vi anar litet av Andreas upphetsning efter det korta uppehållet hos Jesus. Han längtar efter att berätta. "Han träffade först sin bror Simon, och sade till honom: 'Vi har funnit Messias' (det betyder Kristus) Han tog med honom till Jesus."

Grekernas apostel

Ytterligare en episod (Joh.12: 20-25) tilldrar sig i anslutning till Herrens intåg i Jerusalem och bara få dagar före hans lidande. Bland pilgrimerna, som ville tillbe Gud under högtiden, var också några greker närvarande. De vänder sig till Filippos: "Herre, vi vill gärna se Jesus. Filippos gick och talade om det för Andreas, och Andreas och han gick och talade om det för Jesus". Det är antagligen ingen tillfällighet, att

de två lärjungarna med grekiska namn, blir indragna i samtalet med grekerna: Filippos ”hästvännen”, och Andreas, den ”manhaftige”, ”tappre”, och de lär väl ha agerat som tolkar.

Evangelisten säger inget mer om dessa främlingar utan om Jesu reaktion: ”Stunden har kommit då Människosonen skall förhärligas. Sannerligen, jag säger er: om vetekornet inte faller i jorden och dör förblir det ett ensamt korn. Men om det dör ger det rik skörd.”

Jesus säger dessa ord ”till de båda lärjungarna och genom dem till den grekiska världen . (...) Jesus vill säga: ”Ja, mötet mellan mig och grekerna kommer att äga rum, men inte som ett enkelt kort samtal mellan mig och några människor, som framför allt drivs av nyfikenhet. Med min död, som är jämförbar med vetekornet, som faller ned i jorden, skall stunden för mitt förhärligande komma. Från

min död på korset skall rik frukt skördas: det ”döda vetekornet” – symbol för mig som den korsfäste – kommer i uppståndelsen bli till livets bröd för världen; det kommer att vara ett ljus för alla folk och kulturer. Ja, mötet med den grekiska själen, med den grekiska världen kommer att förverkligas i det djup, som historien om vetekornet anspelar på, som drar till sig jordens och himlens krafter och blir till bröd. Med andra ord: Jesus förutsäger grekernas Kyrka, hedningarnas Kyrka, världens Kyrka som frukten av Hans Pascha.” (Benedikt XVI, Generalaudiens)

Mycket gamla traditioner ser Andreas som Jesu förkunnare och språkrör för den grekiska världen under de år, som följde pingsthändelserna. ”Petrus, hans bror, kom från Jerusalem via Antiokia till Rom för att här utöva sin universella mission; Andreas

däremot var den grekiska världens apostel. Sålunda uppträder de både i livet och i döden som bröder – och det kommer symboliskt till uttryck i det särskilda förhållande, som finns mellan biskopssätena i Rom och Konstantinopel, som verkligen är systerkyrkor.”

Enligt traditionen ska den helige Andreas ha lidit korsdöden på ett kors med två snedställda bjälkar. Hans huvud, som sedan 1462 bevarats i Rom, blev 1964 förärat av de församlade koncilfäderna och på uppdrag av påven Paulus VI återlämnat till den ortodoxa metropoliten i staden Patras i Grekland. Patriarkalkyrkan i Konstantinopel åberopar sig på Andreas, Petrus bror. Må aposteln Andreas lära oss att villigt följa efter Jesus. (jfr. Matt. 4:20, Mark. 1:18), att med entusiasm berätta om honom för alla människor, som vi möter, och framför allt vårda en relation av äkta

förtrolighet med honom, medvetna
om att vi bara i honom kan finna den
yttersta meningen med vårt liv och
vår död.

av Josef Arquér

.....

pdf | Dokument automatiskt skapad
från [https://opusdei.org/sv-se/article/
andreas-vagvisare-under-
adventstidens-forvantan/](https://opusdei.org/sv-se/article/andreas-vagvisare-under-adventstidens-forvantan/) (2026-02-28)